

Integraal Veiligheidsplan

gemeente Montfoort

2023 - 2026

Zaaknummer: 120618
Datum: 9 januari 2023
Auteur: Jaap van Meggelen
Versie: 2.6

Inhoudsopgave

Integraal Veiligheidsplan	1
Voorwoord	3
Inleiding	4
Buurt & veiligheid	5
Jeugd & veiligheid.....	7
Zorg & veiligheid	9
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	11
Digitale veiligheid	13
Risico- & crisisbeheersing	15

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 van de gemeente Montfoort. In dit plan staat beschreven waar wij de komende periode aan willen gaan werken om de veiligheid in onze gemeente te vergroten. We hebben de ontwikkelingen en ambities per thema voor u in kaart gebracht.

Veiligheid is voor iedereen in onze samenleving van belang. In een veilige omgeving durven we ons vrij te bewegen en samen te werken. Veiligheid is daarmee een groot goed, alleen lang niet vanzelfsprekend. We zijn een relatief veilige gemeente. Zo is de zogenaamde "klassieke" criminaliteit, zoals inbraak en diefstal relatief laag. Maar dit is geen reden om achterover te leunen. Integendeel. We zien dat de criminaliteit steeds meer verschuift naar cybercriminaliteit en ondermijning. De bovenwereld en onderwereld raken steeds meer met elkaar verweven. Zorgelijk is de bruutheid en het grove geweld dat ermee gepaard gaat. Ook wordt niet geschroomd om jongeren op een heel jonge leeftijd te benaderen voor bijvoorbeeld het dealen van drugs.

Alleen door efficiënt en effectief samen te werken aan veiligheid kunnen we criminaliteit en overlast terugdringen. De nadruk ligt daarbij op preventie, maar we schromen niet om op te treden als dat nodig is. Om de veiligheid te vergroten, werkt de gemeente onder andere samen met politie, zorginstellingen, scholen, woningbouwcorporatie en het openbaar ministerie. Daarbij is de overheid als eerste aan zet om op te treden, maar in samenwerking zal het resultaat veel groter zijn. De betrokkenheid en inzet van inwoners, ondernemers, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen, vrijwilligersorganisaties en verenigingen is hierbij van essentieel belang. Deze betrokkenheid, die nu al krachtig aanwezig is in onze gemeenschap, willen wij de komende vier jaar nog verder vergroten. We kunnen niet weggijken als we in een veilig land willen wonen. Alleen dan bouwen we samen verder aan een prachtig en veilig Montfoort.

Mr. P.J. van Hartskamp-de Jong.
Burgemeester.

Inleiding

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 bevat ambities en doelstellingen waarmee de gemeente regie voert op veiligheid. De komende beleidsperiode staan zes thema's centraal: Buurt en veiligheid, Jeugd en veiligheid, Zorg en veiligheid, Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit, Digitale Veiligheid en Risico- en Crisisbeheersing. De doelstellingen binnen deze thema's dragen bij aan de algemene ambitie:

Algemene ambitie IVP 2023-2026

Een integrale aanpak om overlast verder terug te dringen, nieuwe crises te beheersen, nieuwe vormen van criminaliteit te bestrijden en het behouden van het veiligheidsniveau op traditionele vormen van criminaliteit.

Leeswijzer

Elk hoofdstuk beschrijft een geprioriteerd thema. De thema's zijn opgebouwd volgens een vaste structuur. Ieder hoofdstuk begint met een duiding en aanleiding van het thema: waarom is dit een geprioriteerd thema in het IVP 2023-2026? Daaropvolgend staat een ambitie binnen dat thema beschreven en meerdere doelstellingen. Deze doelstellingen zijn waar mogelijk geformuleerd als beoogde maatschappelijke effecten. Met andere woorden: wat willen we bereiken en wat zullen onze inwoners en ondernemers hiervan merken? Tot slot staat beschreven wat we gaan doen om deze doelstellingen te bereiken.

Ondanks forse inspanningen op met name de thema's aanpak ondermijning, crisisbeheersing en zorg en veiligheid zijn er ontwikkelingen, zoals:

- verharding van de criminaliteit
 - grotere verleidingen voor met name (kwetsbare) jongeren vanuit de criminele wereld
 - verdergaande normalisering van (hard-) drugsgebruik, terwijl dit feitelijk toch breed maatschappelijk veroordeeld zou moeten worden
 - enorme impact van digitale criminaliteit
 - meer en langdurige crisis en
 - toename van maatschappelijke onrust,
- die ons nopen onze inspanningen te intensiveren om de situatie beheersbaar te houden. Met de huidige capaciteit wordt dit steeds meer een tour de force voor het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV).

Wettelijk kader

De burgemeester is verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en veiligheid, zoals het voorkomen van overlast en ordeverstoringen. Zij heeft daartoe het gezag over politie en brandweer. Volgens de Politiewet art. 38 en 39 stelt de gemeente minstens eens per vier jaar haar doelen op veiligheidsgebied vast. Met de vaststelling van dit IVP

2023-2026 stelt de gemeenteraad de doelen vast die mede input vormen voor het veiligheidsbeleid en de prioritering op regionaal niveau, waaronder de verdeling van politiecapaciteit.

Flankerend beleid handhaving en leefbaarheid

Het veiligheidsdomein staat de komende jaren voor een aantal grote maatschappelijke opgaven, zoals u kunt lezen in dit IVP. Daarnaast is veiligheid een voorwaarde voor andere opgaven en onderwerpen binnen de gemeentelijke organisatie, waarvan de regie bij andere teams is belegd. Denk hierbij aan onderwerpen als informatiebeveiliging, ruimtelijke ordening en beheer openbare ruimte. Hierbij wordt vanuit het team OOV nauw samengewerkt met de betrokken teams.

Hierbij mag niet onvermeld blijven dat de nieuwe omgevingswet om meer integraliteit gaat vragen, waarbij veiligheid hier een structureel onderdeel vanuit gaat maken.

Financiën

Met de jaarlijkse vaststelling van de begroting stelt de raad de financiële kaders voor het veiligheidsbeleid vast. De financiële kaders bepalen mede het ambitieniveau en de mate waarin projecten en programma's kunnen worden vormgegeven om de veiligheid te borgen en te vergroten.

Om ambities waar te maken is een verhoging van het OOV budget wenselijk. Hier zal de Raad zo nodig separaat een voorstel voor ontvangen.

Tot slot

Het veiligheidsbeleid stelt doelen en ambities voor de komende jaren vast. Dat laat onverlet dat de aanpak dynamisch en flexibel blijft om adequaat te kunnen inspelen op de actualiteit.

Jaarlijks wordt geprioriteerd welke thema's (extra) aandacht behoeven en op welke wijze hier invulling aan gegeven wordt.

Buurt & veiligheid

Het veiligheidsgevoel in Nederland van inwoners is licht dalend. Tegelijkertijd daalt ook het aantal woninginbraken, fietsendiefstallen, autokraken, straatroven en andere 'traditionele' vormen van criminaliteit. Er is echter een verschuiving merkbaar van deze traditionele vormen van criminaliteit naar meer ongreepbare vormen van criminaliteit, zoals drugshandel, mensenhandel, maar ook digitale criminaliteit.

Dat betekent echter niet dat traditionele vormen van criminaliteit verdwijnen. Juist deze vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken, kunnen forse impact hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners. Ondanks de opkomst van de meer ongreepbare vormen van criminaliteit is het van belang om de aanpak van traditionele vormen van criminaliteit te continueren.

Daarnaast zien we meer spanning ontstaan in de samenleving, welke effect heeft op het veiligheidsgevoel. Zo is sprake van een veranderende bevolkingssamenstelling door meer immigratie en wonen mensen soms letterlijk dichter op elkaar. Als gevolg hiervan kan woonoverlast vaker en in ernstigere mate voorkomen en de leefbaarheid onder druk komen te staan.

Meer dan voorheen wordt polarisatie, discriminatie en een dalend vertrouwen in de overheid ervaren. Ook dit levert spanning in de samenleving op. Dit zijn ontwikkelingen die onveiligheidsgevoelens versterken. Dit terwijl juist sociale cohesie in de buurt, goede kwaliteit van leven en thuisgevoel bijdragen aan het gevoel van veiligheid. Nadrukkelijke verbinding tussen inwoners maar ook tussen inwoners en overheid is van essentieel belang. Daarbij zijn participerende inwoners niet meer weg te denken uit de samenleving. Veel inwoners voelen zich nauw betrokken bij hun wijk of omgeving en zetten zich graag in om een steentje bij te dragen.

Ook in Montfoort zien wij deze trend.

Al jaren zien wij een relatief laag aantal geregistreerde klassieke criminaliteitsdelicten en een verschuiving naar andere vormen van criminaliteit.

Wat verder opvalt is de grote betrokkenheid en sociale cohesie binnen de beide kernen van Montfoort.

Ambitie

Inwoners en ondernemers voelen zich veilig, het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt in ieder geval niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal.

Wat willen bereiken?

1. Het veiligheidsgevoel onder inwoners en ondernemers verbetert.
2. Het aantal traditionele vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken, fietsendiefstal, autokraken, winkeldiefstal, vernielingen en vandalisme, wordt zo mogelijk verder teruggedrongen, maar wordt zeker niet hoger dan tot op heden het geval is.
3. Inwoners spreken elkaar aan wanneer sprake is van ervaren (woon)overlast en weten de weg te vinden naar de instanties die daar professioneel bij kunnen ondersteunen.
4. Inwoners voelen zich betrokken en verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijk of omgeving en zetten zich daarvoor in.

Wat doen we al.

Er wordt gebruik gemaakt van buurtpreventie appgroepen.

We kennen een hoge participatie van Burgernet. We bieden de mogelijkheid van “meldt misdaad anoniem”.

Door met name BOA's wordt snel gereageerd op meldingen van burgers.

De gemeente heeft vanuit het adagium bestuur nabij een eerste gebiedsmanager. Met de gebiedsmanager hebben we een goed laagdrempelig netwerk met bewoners opgebouwd.

We houden tweejaarlijks een belevings- en veiligheidsonderzoek.

Indien nodig kunnen burgers gebruik maken van buurtbemiddeling.

2. Het aantal traditionele vormen van criminaliteit wordt zo mogelijk verder teruggedrongen, maar wordt zeker niet hoger dan tot op heden het geval is.

- Nauwe samenwerking met veiligheidspartners, inwoners en ondernemers behouden om veel voorkomende vormen van criminaliteit te bestrijden.
- Inzetten van passende maatregelen voor een veilige en leefbare buurt.

3. Inwoners spreken elkaar aan wanneer sprake is van ervaren (woon)overlast en weten de weg te vinden naar de instanties die daar professioneel bij kunnen ondersteunen.

- De inzet van buurtbemiddeling stimuleren, zodat inwoners in een vroegtijdig stadium zelf bijdragen aan de oplossing.

4. Inwoners voelen zich betrokken en verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijk of omgeving en zetten zich daarvoor in.

- Maatschappelijke betrokkenheid en burgerinitiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Wat gaan we hiervoor verder doen?

1. Het veiligheidsgevoel onder inwoners en ondernemers verbetert.

- Nauw in contact staan met inwoners om te weten wat in de wijk speelt zodat samen aan een veilige buurt kan worden gewerkt.
- Stimuleren van sociale controle, vergroten van de meldingsbereidheid en signalering door inwoners en ondernemers zelf om onveilige situaties te voorkomen.
- Tweejaarlijks representatieve enquêtes afnemen om het veiligheidsgevoel van inwoners te meten en door de tijd heen te kunnen volgen.

“Ik vind het belangrijk dat er nog steeds aandacht is voor de aanpak van traditionele criminaliteit. Ik voel mij veiliger als ik weet dat mijn burens alert zijn op bijvoorbeeld ladders die tegen woningen staan” – inwoner

Jeugd & veiligheid

Het is belangrijk dat jongeren in een veilige omgeving kunnen opgroeien. Het opzoeken van de grenzen van het toelaatbare kan onderdeel zijn van een gezonde ontwikkeling van jongeren. Dit kan echter door omwonenden ervaren worden als overlastgevend. Wanneer er sprake is van overlast hangt mede af van percepties, normen en waarden.

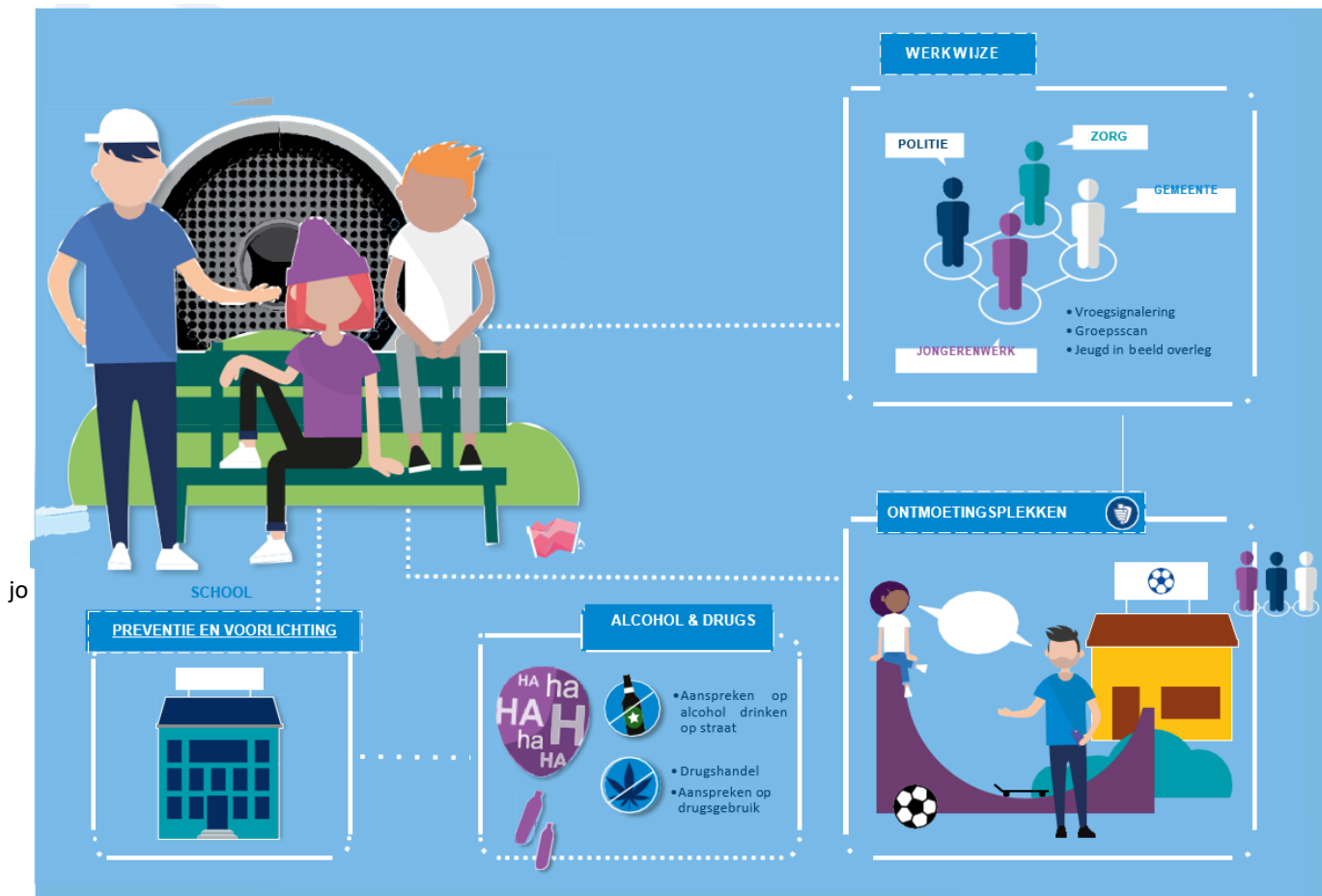
Tegelijkertijd gaan jongeren soms ook objectief gezien over de grenzen heen van het toelaatbare. Dit gebeurt veelal in groepsverband en door groepsdruk.

Het gebruik van alcohol en drugs, ook bij 18-minners, wordt steeds meer als "gewoon" gezien.

Jongeren lopen het risico verstrikt te raken in de georganiseerde drugscriminaliteit. Dit komt vooral door de combinatie van het feit dat drugs

relatief gemakkelijk te verkrijgen zijn, de aantrekkingskracht van het grote geld en het feit dat jongeren consequenties van besluiten minder goed kunnen overzien. Zij zijn minder weerbaar tegen bepaalde verleidingen en tegenwoordig wordt geen enkel middel geschuwd om kwetsbare jongeren te dwingen of te lokken. Eenmaal een voet binnen maakt het heel moeilijk nog te ontsnappen aan de harde drugs wereld.

Met veruit het grootste deel van de jongeren in Montfoort gaat het goed. Desondanks wordt op bepaalde plekken jongerenoverlast ervaren. Er zijn jongeren die objectief grenzen overschrijden. Daarnaast zijn ook in Montfoort jongeren die verstrikt zijn geraakt of dreigen te raken in de georganiseerde drugscriminaliteit. Samen met onder andere het programma "Straatwaarden"¹ zijn we met deze problematiek aan de slag. Dit zal verder uitgebouwd moeten worden.

¹ Dit programma richt zich op het voorkomen van (de door- repressief als preventief maar ook curatief de doorgroei van
groeï van) jongeren op de criminele ladder. Het doel is om van- jongeren in met name de cocaïnehandel te stoppen.
uit een integrale aanpak samen met ketenpartners zowel

Ambitie

Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt.

Wat willen bereiken?

1. De door inwoners en ondernemers ervaren overlast door jongeren is minimaal.
2. Jongeren kunnen negatieve onderlinge groepsdruk, die kan leiden tot keuzes die hun toekomst negatief kunnen beïnvloeden, weerstaan.
3. Voorkomen dat jongeren, die de grenzen van het toelaatbare hebben overschreden, verder afglijden.
4. Voorkomen dat jongeren in aanraking komen met de georganiseerde (drugs)criminaliteit.
5. Voorkomen van drugs- en alcoholgebruik door 18-minners.

Wat doen we al.

Onze jongerenwerkers, BOA's en wijkagenten hebben en houden goed contact met onze jongeren. Ook andersom weten de jongeren hen goed te vinden. Hierbij speelt de gebiedsmanager eveneens een belangrijke rol.

We hebben een buurtsportcoach die allerlei activiteiten voor jongeren organiseert.

We maken gebruik van het programma "Straatwaarden" van het RIEC om te voorkomen dat jongeren afglijden naar het criminele (drugs)milieu. Zo nodig combineren we dat met bestuurlijke maatregelen.

Ook via de persoonsgerichte aanpak proberen we jongeren die dreigen af te glijden te helpen.

Voor jongeren die desondanks toch kiezen voor het criminele milieu zetten we in op aanpak van koeriers en dealers en blijven herhalen dat het gebruik van (hard-)drugs niet oké is. Ook hierbij worden bestuurlijke maatregelen niet geschuwd.

Wat gaan we hiervoor verder doen?

1. De door inwoners en ondernemers ervaren overlast door jongeren is minimaal.

- Samen met inwoners, ondernemers en jongeren wordt gewerkt aan duurzame oplossingen om overlast tot een aanvaardbaar niveau te beperken.
- Het divers en passend aanbod aan faciliteiten en activiteiten voor jongeren worden zo mogelijk vergroot.
- Er wordt handelingsperspectief geboden aan inwoners en ondernemers wanneer zij jeugdoverlast ervaren.
- De samenwerking tussen jongerenwerk, inwoners, ondernemers, boa's en andere handhavingsinstanties wordt verder verstevigd.

2. Jongeren kunnen negatieve onderlinge groepsdruk weerstaan die kan leiden tot keuzes die hun toekomst negatief kunnen beïnvloeden.

- De gemeente faciliteert scholen met verschillende lesprogramma's, waaronder die over groepsdruk gaan, om actief bij te dragen aan het weerbaar maken van jongeren om verkeerde keuzes te voorkomen.
- Ouders, verzorgers en docenten worden bekend gemaakt met signalen van grensoverschrijdend

gedrag en jongeren die dreigen af te glijden richting criminaliteit.

- Ouders, verzorgers en docenten krijgen een handelingsperspectief om met jongeren op een effectieve manier in gesprek te kunnen over verkeerde keuzes.

3. Voorkomen dat jongeren, die de grenzen van het toelaatbare hebben overschreden, verder afglijden.

- Jongeren die afglijden richting (drugs)criminaliteit of structureel ernstige overlast veroorzaken kunnen rekenen op een integrale maatwerkaanpak op persoons- en groepsniveau onder regie van de gemeente, waarbij jongeren zowel begrensd worden als perspectief en hulp wordt geboden.

4. Voorkomen dat jongeren in aanraking komen met de georganiseerde (drugs)criminaliteit.

- Iedere jongere in de bovenbouw van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs in Montfoort wordt bekend gemaakt met de signalen, de gevaren en de gevolgen van georganiseerde (drugs)criminaliteit en het gebruik van verdovende middelen.
- Iedere jongere in de bovenbouw van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs in Montfoort wordt handelingsperspectief geboden waar zij signalen of zorgen kunnen delen.

5. Voorkomen door ontmoedigen en handhaven van drugs- en alcoholgebruik door 18-minners.

- Bewustwordingsprogramma's voor jongeren die wijzen op de risico's.
- Het horecaconvenant "Veilig uitgaan" wordt afgesloten met de horecaondernemers.

"Er moeten voldoende faciliteiten zijn om zich te kunnen vermaken"

"Jongeren hebben perspectief nodig"

Zorg & veiligheid

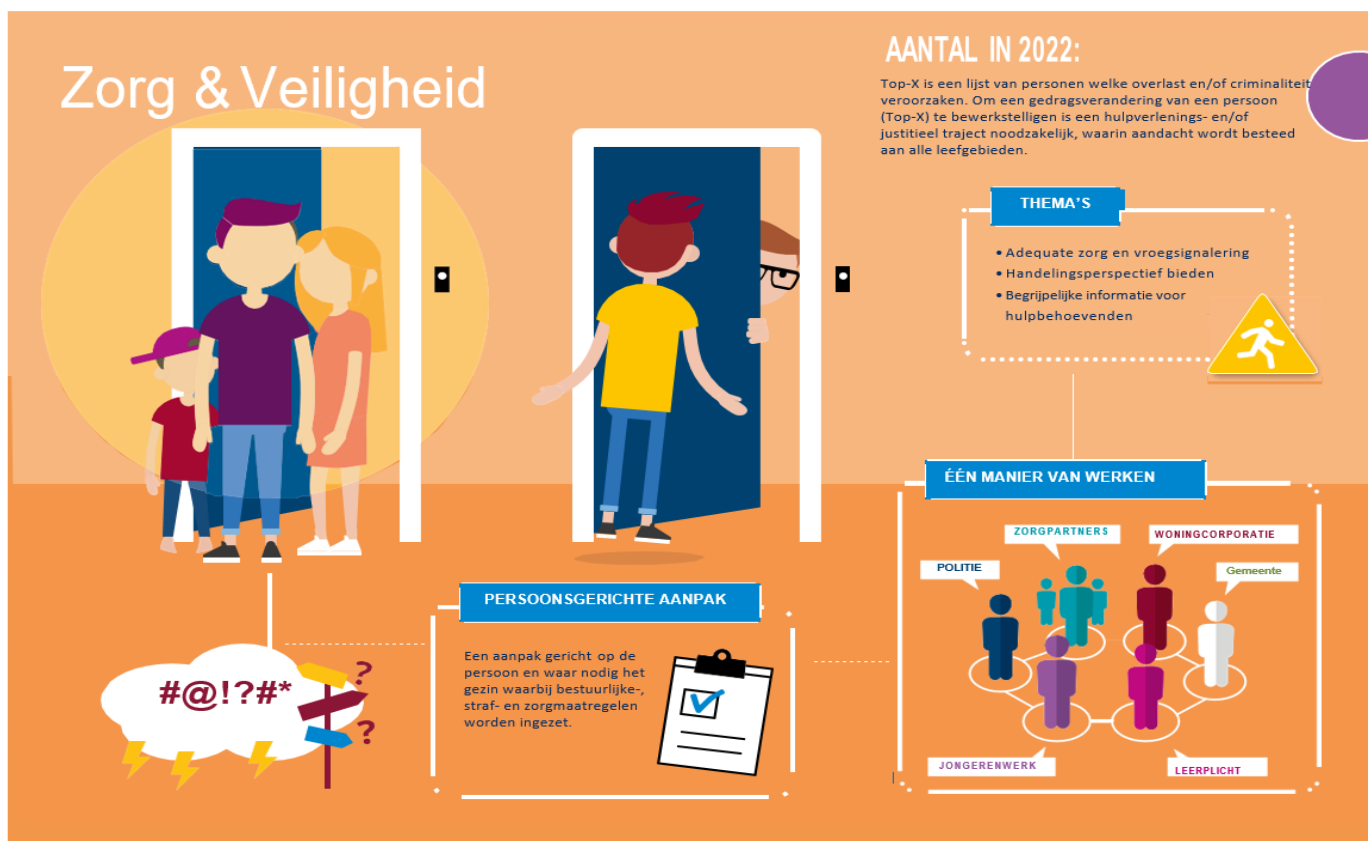
Steeds vaker krijgen we te maken met inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen zoals psychische klachten, het zich niet thuis voelen in de samenleving, 'geweld achter de voordeur' of een verslaving. Inwoners zijn in deze gevallen vaak onvoldoende in staat om hun situatie zelf te veranderen. Wetgeving, financierings- stromen, regels en indicaties zijn ingewikkeld. Voor kwetsbare mensen met gebrekkig coördinerend vermogen is het vaak moeilijk uit te vinden bij welk 'loket' ze moeten zijn voor de juiste hulp.

De gevolgen van de decentralisatie van zorgtaken en bijbehorende bezuinigingen maakt dat zorgproblematiek verschuift naar veiligheidsproblematiek. De problemen kunnen zo groot worden dat ze een gevaar voor zichzelf of hun omgeving vormen en overlast en veiligheidsproblemen veroorzaken. Hierbij inbegrepen de zogenaamde (sociale) veiligheid achter de voordeur. De complexiteit is er mede in gelegen dat deze inwoners zowel dader als slachtoffer kunnen zijn. Dat maakt dat het zowel om

veiligheidsproblematiek als zorgproblematiek kan gaan. Daarbij komt dat deze kwetsbare inwoners met meervoudige problematiek hierdoor vaak te maken krijgen met een overheid die ingewikkeld en veelal gefragmenteerd georganiseerd is. Organisatiestructuren zijn complex en niet altijd is duidelijk welke organisatie of afdeling verantwoordelijk is. Dit maakt een effectieve uitvoering voor professionals ingewikkelder. Met alle gevolgen van dien voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

In Montfoort zien wij een constante stroom van meldingen bij met name de politie over personen die onbegrepen gedrag vertonen. Dit betreft in veel gevallen cases waarbij passende zorg nodig is, maar de overlast of onveilige situatie leidend is in de aanpak. Oorzaak is vaak afgebouwde GGZ zorg of zorgmijdend gedrag. Inwoners willen geen hulp (meer), terwijl dit wel nodig is.

Ook zijn er zorgen om statushouders en vluchtelingen, die vaak aan hun vlucht (oorlogs)trauma's overhouden.

Ambitie

Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum wordt beperkt.

Wat willen bereiken?

1. Inwoners kunnen rekenen op adequate zorg en maatregelen voor personen die door hun gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken.
2. Inwoners beschikken over handelingsperspectief voor de omgang met personen die onbegrepen of verdacht gedrag vertonen.
3. Inwoners met meervoudige problematiek hebben te maken met een minder gefragmenteerde overheid.

Wat doen we al.

In Montfoort hebben wij een aantal zogenaamde "Top-X-ers" (zwaar overlastgevend personen). In een dwangkader, onder regie van het Zorg- en Veiligheids-huis regio Utrecht, wordt getracht hen weer op een normale wijze in de maatschappij te laten functioneren. Wij beschikken over een eigen lokale persoonsgerichte aanpak (PGA) waar personen met onbegrepen, overlastgevend gedrag op een integrale wijze worden geholpen.

Voor personen met onbegrepen gedrag hebben we een wijk GGZ-er, die een eerste beoordeling kan doen om betrokkene bij de juiste zorg te brengen. De wijk GGZ-er werkt hierbij nauw samen met de politie. We zijn hier vooruitstrevend in.

Voor gedetineerden, statushouders en personen, die uit een beschermd wonen situatie komen, hebben we de ketens van betrokken partijen onderzocht. Waar nodig hebben we verbetervoorstellen gemaakt.

Wat gaan we hiervoor verder doen?

2. Inwoners kunnen rekenen op adequate zorg en maatregelen voor personen die door hun gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken.

- Door effectieve samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners wordt middels een persoonsgerichte aanpak op zwaardere meervoudige persoonsproblematiek geacteerd om overlast en onveilige situaties te doen stoppen.
- Informatiedeling tussen zorg- en veiligheidspartners over enkelvoudige overlastproblematiek vindt in een vroegtijdig stadium plaats (vroegsignalering), waardoor partijen eerder in staat zijn om tot een gezamenlijke aanpak te komen.
- Complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken worden onder regie van de gemeente middels een persoonsgerichte aanpak integraal benaderd.
- Gedetineerden worden tijdens detentie voorbereid op een veilige terugkeer naar de samenleving voor henzelf en hun omgeving.

3. Inwoners beschikken over handelingsperspectief voor de omgang met personen die onbegrepen of verdacht gedrag vertonen.

- Inwoners worden bewust gemaakt van signalen van radicalisering, huiselijk geweld, stalking of personen die onbegrepen gedrag vertonen.
- Inwoners weten waar ze terecht kunnen met signalen.
- De signalen worden pro-actief opgepakt.

4. Inwoners met meervoudige problematiek hebben te maken met een minder gefragmenteerde overheid.

- Inwoners met meervoudige problematiek kunnen op toegankelijke en begrijpelijke wijze informatie inwinnen.
- Zorgpartners voelen zich verantwoordelijk voor elke hulpbehoevende die zich bij hun instantie meldt.
- Hulpvragen van inwoners met meervoudige problematiek worden adequaat opgepakt.
- Onder regie van de gemeente wordt periodiek de integrale samenwerking tussen zorg- en veiligheidsinstanties gemonitord en geëvalueerd.

"Hulpbehoevenden zouden minder van het kastje naar de muur moeten worden gestuurd"

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

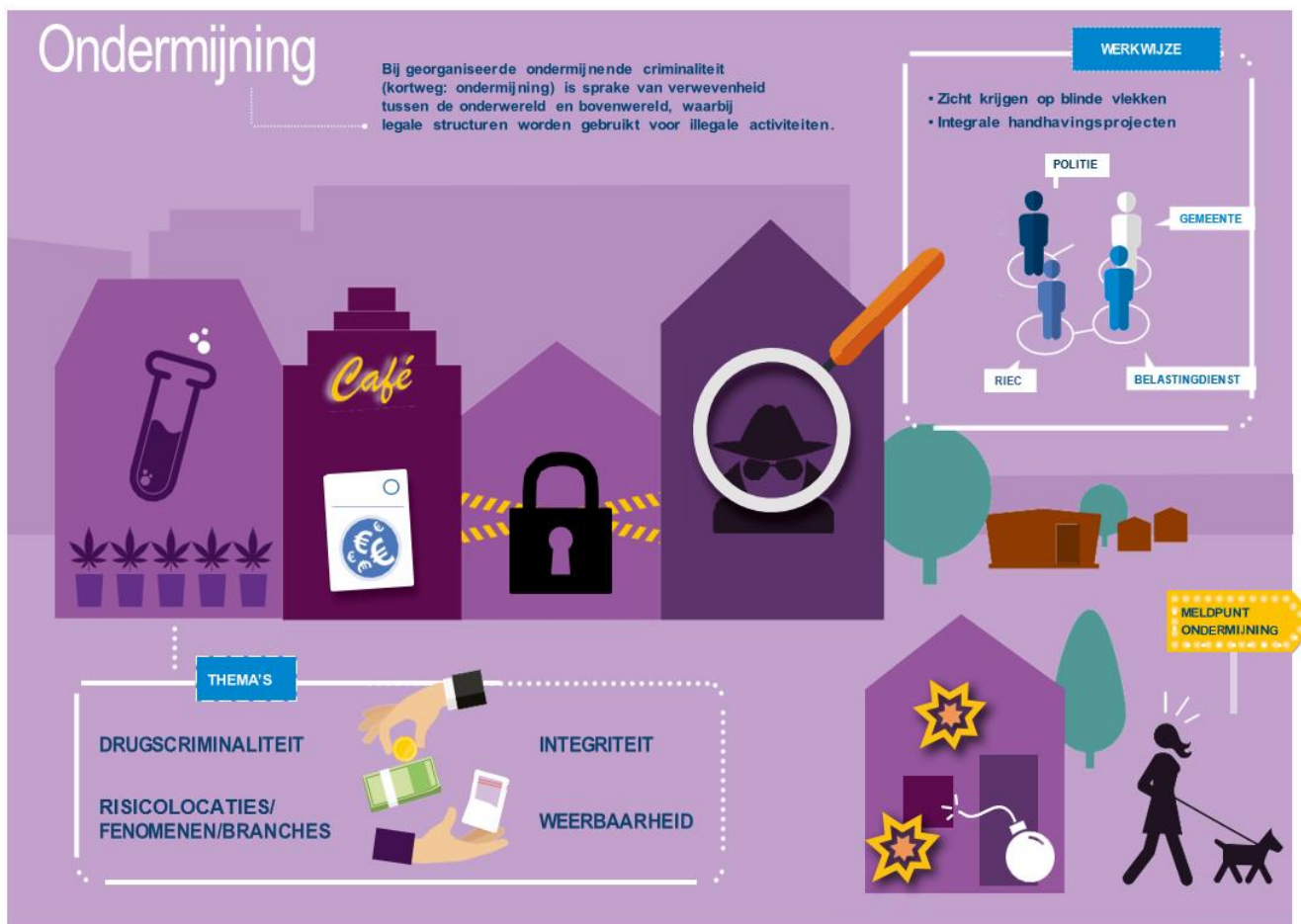
Bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit (kortweg: ondermijning) is sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld, waarbij legale structuren worden gebruikt voor illegale activiteiten. Ondermijning is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel voelbare en merkbare gevolgen voor de inwoners en ondernemers in onze gemeente. Ondermijning is een probleem, omdat het de veiligheid, leefbaarheid, economie, het rechtsgevoel en het gezag van de overheid ernstig aantast. Met andere woorden betekent dit een aanslag op onze maatschappij. Ondermijning komt in een grote verscheidenheid aan verschijningsvormen voor. Denk hierbij aan drugshandel, mensenhandel, (zorg)fraude, corruptie, oneerlijke concurrentie en afpersing.

Criminelen willen zo veel mogelijk geld en macht vergaren. Daarbij hebben zij de beschikking over omvangrijke criminele vermogens en houden zij er andere normen en waarden op na waarbij grof geweld niet wordt geschuwd. Een dominante criminaliteitsvorm is drugscriminaliteit. Drugscriminaliteit hangt samen met andere misdrijven, zoals geweld, mensenhandel, plofkraak, witwassen en ondergronds bankieren. Criminelen vormen gezamenlijk een omvangrijk netwerk dat sterk verbonden is en snel reageert op interventies door de overheid. Deze werkwijze stelt criminele netwerken in staat invloed uit te oefenen op maatschappelijke sectoren en ongewenste sociale druk uit te oefenen op de samenleving.

Naast het gebruik van excessief geweld rekruteren zij (kwetsbare) jongeren die het grote geld niet kunnen weerstaan of dwingen hen via afpersing mee te werken. Het blijkt in de praktijk vrijwel onmogelijk om na betrokkenheid bij een crimineel netwerk daar weer uit te komen.

Afgelopen vier jaar is een aanpak ontwikkeld die kan worden voortgezet en uitgebouwd. Het momentum om door te pakken is nog nooit zo groot geweest als nu. Er is landelijke steun voor een stevigere aanpak van ondermijning. We hebben mede dankzij de samenwerking met veiligheidspartners, waaronder politie, openbaar ministerie en Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden Nederland (RIEC MN), een steeds betere informatiepositie. De regionale ambities zoals verwoord in het "Actieplan tegen ondermijnende drugscriminaliteit Midden-Nederland" bieden een goede uitgangspositie om de aanpak van ondermijning uit te bouwen.

Ook in Montfoort zien we bovengenoemde vormen van ondermijning, zoals de productie en toenemende handel in drugs, witwassen van crimineel vermogen en (zorg) fraude. Nu al stoppen we veel capaciteit in de aanpak van ondermijning. Dit betekent nauwe samenwerking met o.a. de politie. Bestuurlijke maatregelen, waaronder sluitingen en lasten onder dwangsom. Zelfs SMS "bommen" worden toegepast om gebruikers en ouders te wijzen op gevaren. We willen blijven uitstralen dat het gebruik van (hard-) drugs niet oké is.

Ambitie

Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Montfoort.

Wat willen bereiken?

1. Drugscriminaliteit en de negatieve effecten worden actief voorkomen en bestreden.
2. Risicolocaties en -branches zijn in beeld en worden bestreden.
3. De overheid is integer en weerbaar tegen invloeden van ondermijning.
4. Inwoners, in het bijzonder kwetsbare jongeren en ondernemers, zijn weerbaar tegen ondermijning.

Wat doen we al.

Bij drugscriminaliteit wordt in principe overgegaan tot bestuurlijke maatregelen. Denk hierbij aan sluitingen en lasten onder dwangsom.

De eerste risicolocaties zijn in kaart gebracht, gevolgd door integrale controles. Ook dit leidt weer tot bestuurlijke maatregelen. Momenteel richten we ons op het buitengebied. Waarbij niet alleen het in kaart brengen van mogelijke risico's, maar ook zeker het wegnemen hiervan van groot belang is.

Ook de interne organisatie maken we steeds weerbaarder door bewustwording.

Het gebruik van Bibob onderzoeken wordt steeds meer toegepast..

We maken gebruik van de ondersteuning van het programma "Straatwaarden" van het RIEC. Dit programma richt zich op het voorkomen van (de door-groei van) jongeren op de criminele ladder. Het doel is om vanuit een integrale aanpak samen met ketenpartners zowel repressief als preventief maar ook curatief de doorgroei van jongeren in de cocaïnehandel te stoppen.

Wat gaan we hiervoor doen? Voortzetten van ons beleid.

1. Drugscriminaliteit en de negatieve effecten worden actief voorkomen en bestreden.

- Ten aanzien van het verstoren van criminele samenwerkingsverbanden (csv) versterken we de gezamenlijke informatiepositie van veiligheidspartners omtrent csv.
- De integrale methodiek "Van signaal tot interventie" op basis van een betere informatiepositie verder ontwikkelen om signalen effectiever op te pakken.
- Het maximaal benutten van het beschikbare instrumentarium door drugscriminaliteit strafrechtelijk, fiscaal en bestuursrechtelijk aan te pakken.

2. Risicolocaties en -branches zijn in beeld en worden bestreden.

- De bestaande integrale aanpak uitbreiden naar nieuwe verschijningsvormen van ondermijning.
- Het verder in beeld brengen van risicolocaties en aanpakken met integrale controles.
- De gezamenlijke informatiepositie versterken om signalen effectiever te kunnen oppakken.

3. De overheid is integer en weerbaar tegen invloeden van ondermijning.

- Periodiek een "weerbaarheidsscan lokale overheid" uitvoeren, om kwetsbaarheden in de gemeentelijke organisatie in kaart te brengen en op basis van actuele informatie risico's te beheersen.
- Maximaal benutten van bestuurlijk instrumentarium voor het opwerpen van barrières tegen ondermijning, onder andere door het toepassen van het instrument Bibob.

4. Inwoners, in het bijzonder kwetsbare jongeren en ondernemers zijn weerbaar tegen ondermijning.

- Inwoners en ondernemers verder bewust maken van signalen en de gevolgen van ondermijning, zodat zij minder snel verleid worden om met de georganiseerde criminaliteit "zaken" te doen.
- Inwoners en ondernemers bewust maken van meldpunten om signalen van ondermijning (anoniem) te melden.
- 'Jonge aanwas' verder bewust en weerbaar maken en het aantal jongeren dat verleid wordt om in de georganiseerde criminaliteit terecht te komen terugdringen. En jongeren die in de kluwen van de georganiseerde criminaliteit terecht zijn gekomen – voor zover mogelijk – terughalen en de nodige zorg geven (onder andere via de persoonsgerichte aanpak; PGA).
- Maatschappelijk tegenwicht vergroten richting ondermijning, door het aangaan van publiek-private samenwerkingsverbanden.
- Blijven uitstralen dat drugsgebruik niet oké is. Daarbij hoort ook de aanpak van (drugs-) overlast.

"Een preventieve aanpak om jongeren uit drugscriminaliteit te houden is belangrijk. Alleen repressief drugshandelaren aanpakken is geen oplossing voor het probleem."

Digitale veiligheid

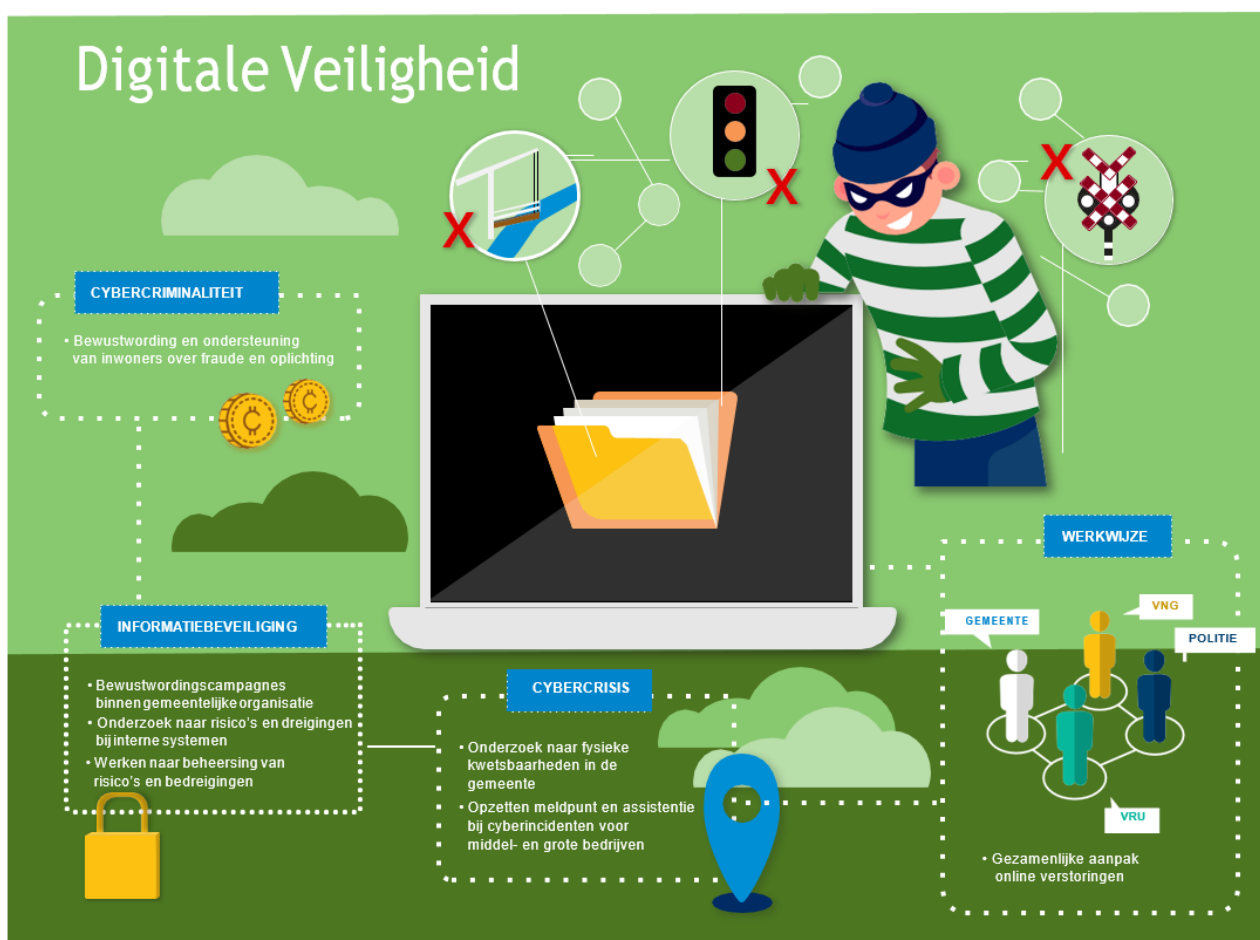
De impact van digitale criminaliteit blijft toenemen. Mede door corona is de digitalisering in een versneling terecht gekomen. De beveiliging is echter niet meegegroeid. Digitale criminaliteit verandert razendsnel: van WhatsApp fraude en fraude met online aankopen naar helpdeskfraude en diefstal van cryptomunten. De dreiging van digitale criminaliteit heeft inmiddels een permanent karakter. De samenleving moet rekening houden met incidenten die kunnen leiden tot veel persoonlijk leed, schade en zelfs maatschappelijke ontwrichting.

Op dit moment is gijzelsoftware de meest dominante dreiging. De financiële schade loopt landelijk jaarlijks in de miljoenen euro's. Daarnaast is een opvallende trend 'social engineering': criminelen die hun slachtoffers bepaalde gegevens ontfutselen om zich daarmee later overtuigend voor te doen als een ander en het slachtoffer zo geld of gegevens afhandig maken. Dit vormt een grote bedreiging voor de informatiebeveiliging van particulieren, overheidsorganisaties en bedrijven. Zo zijn informatielekken in veel gevallen geen technisch falen maar menselijke fouten.

Daarnaast neemt de intensiteit van online oproepen tot verstoringen van de openbare orde overal in Nederland toe. Dit hangt samen met een toenemend maatschappelijk ongenoegen en het feit dat op internet relatief anoniem gecommuniceerd kan worden. De bevoegdheden van de burgemeester sluiten echter steeds minder goed aan op deze digitale ontwikkelingen. Burgemeesters hebben immers (nog) geen online bevoegdheden.

Tevens worden we steeds afhankelijker van digitale systemen en de onderlinge verbondenheid van die systemen. Onderlinge verbondenheid creëert immers gemak en efficiëntie, maar kan daarmee ook tot extra risico's leiden. Vanwege deze keteneffecten wordt de impact van cyberincidenten steeds groter en onzekerder.

Grootschalige uitval van systemen kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. In het kader van risico- en crisisbeheersing worden in veiligheidsregioverband voorbereidingen getroffen om deze risico's te beheersen.

Ambitie

Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij.

Wat willen bereiken?

1. De kans op data- en informatielekken vanuit de gemeente is minimaal.
2. De impact van cyberincidenten en -crises wordt zo veel mogelijk beperkt.
3. Digitaal kwetsbare inwoners worden zo goed mogelijk voorgelicht.

Wat doen we al.

Doen mee aan bewustwordingscampagnes. Zijn gestart met het programma Hackshield. Dit is een computergame voor jongeren, die hen veel bewuster maken van de gevaren van het internet. Jongeren worden hierbij tevens uitgedaagd hun ouders en grootouders mee te nemen.

De ambtelijke organisatie wordt regelmatig bewust gemaakt van digitale risico's door vragen van Sir Askelot.

Wat gaan we hiervoor verder doen?

1. De kans op data- en informatielekken vanuit de gemeente is minimaal.

- In samenwerking met de Chief Information Security Officer (CISO) blijven we de gemeentelijke organisatie, inclusief bestuur en raad, bewust maken van de risico's en kenmerken van phishing mails.
- In samenwerking met de CISO gaan we onderzoeken welke digitale risico's en dreigingen ten aanzien van de interne systemen kunnen zorgen voor maatschappelijke onrust en crises.

2. De impact van cyberincidenten en -crises wordt zo veel mogelijk beperkt.

- We brengen in kaart en minimaliseren de voornaamste kwetsbaarheden en risico's in de fysieke leefomgeving, die tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden vanwege de keteneffecten.
- In samenwerking met de VNG, VRU, politie en andere partners ontwikkelen we een aanpak om online verstoringen aan te kunnen pakken.
- We onderzoeken een centrale voorziening voor middel- en kleine bedrijven (MKB) om cyberincidenten te melden en zo nodig gespecialiseerde IT-security assistentie te krijgen bij digitale nood-situaties.

3. Digitaal kwetsbare inwoners worden zo goed mogelijk voorgelicht.

- Bewustwording en weerbaarheid van inwoners over digitale fraude en oplichting.

In 2021 werd 17 procent van de personen in Nederland slachtoffer van een vorm van online criminaliteit

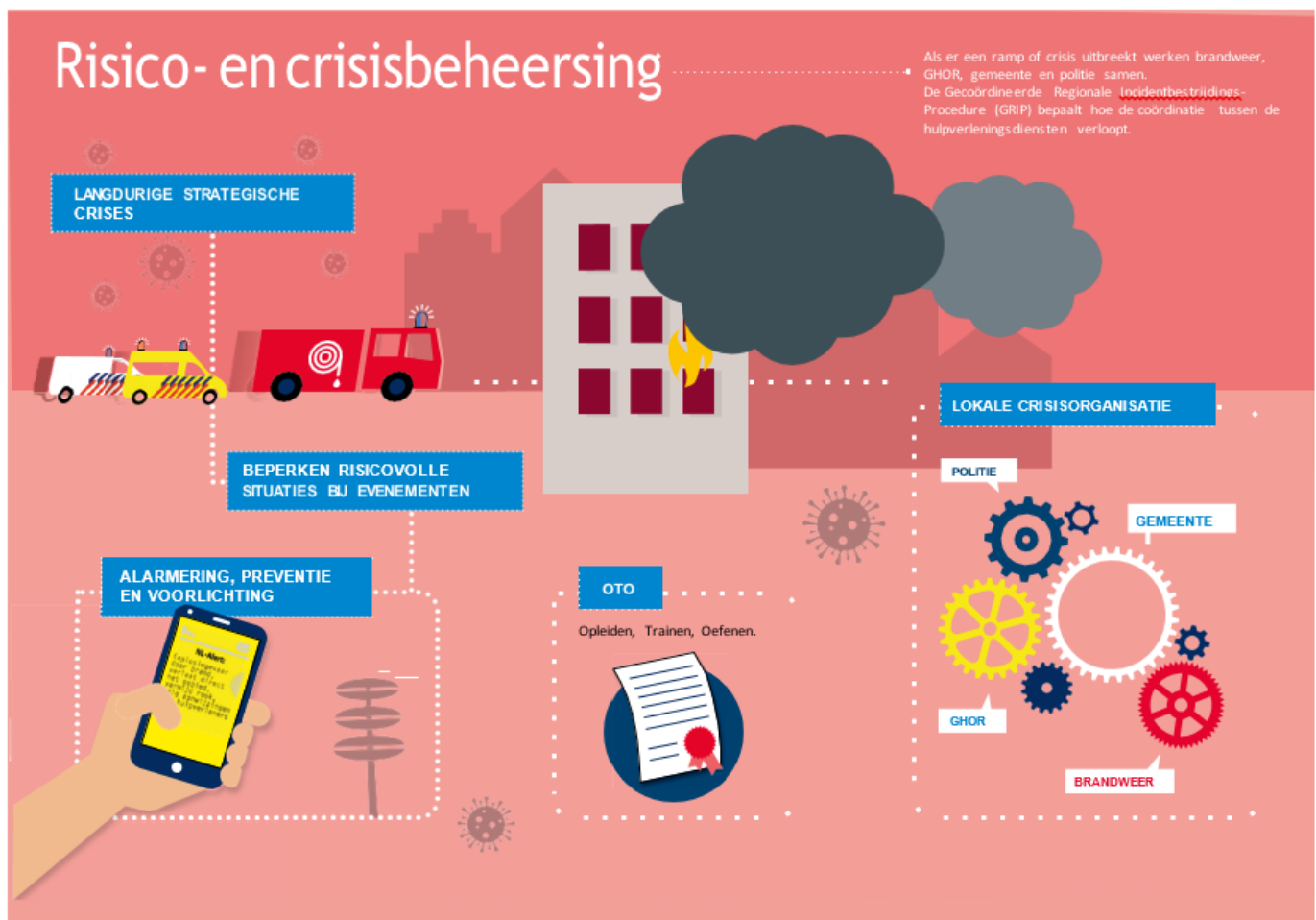
Risico- & Crisisbeheersing

Risicobeheersing is het verkleinen van de kans dat een risico of dreiging daadwerkelijk uitmondt in een incident of crisis. Crisisbeheersing gaat over het verkleinen van de gevolgen van een crisis en zo snel mogelijk terugkeren naar een 'normale' situatie. Hiermee trachten we de veiligheid te vergroten en de veiligheidsrisico's te beperken binnen onze gemeente.

De burgemeester is het bevoegd gezag bij rampen, crises en (dreigende) openbare ordeverstoringen. Openbare orde incidenten en crises worden steeds complexer, duren langer, zijn in toenemende mate gemeentegrensoverschrijdend en er zijn steeds meer partijen bij betrokken. Naast de klassieke veiligheidspartners, zoals brandweer, GHOR en politie, werken wij steeds meer samen met partners die een kritieke of specialistische functie hebben. Denk aan de energie-maatschappij, drinkwaterleverancier, openbaar vervoersinstantie en omgevingsdienst.

Rampen en crises treffen al snel meerdere beleids-terreinen, systemen en kritische infrastructuur. Ze brengen steeds grotere strategische uitdagingen met zich mee, vanwege de toenemende potentiële impact op inwoners en ondernemers. Omdat crises tegenwoordig ook vaak langdurig van aard zijn, vraagt dit om een nieuwe manier van denken en een nieuwe benadering van de crisisorganisatie. Daarnaast bestaat ook nog steeds de kans op een korte, onverwachte (flits)ramp.

Op regionaal niveau, in de Veiligheidsregio Utrecht, wordt een risicoprofiel en bijbehorend beleidsplan opgesteld, om de actuele fysieke risico's en dreigingen in kaart te brengen en hoe deze te beheersen. Hierbij komen nu ook nadrukkelijk de risico's aan bod die voortvloeien uit de klimaatverandering.

Ambitie

Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de impact voor inwoners en ondernemers beheersen.

Wat willen bereiken?

1. De samenleving keert na een ramp of crisis zo snel mogelijk terug naar normaal, door de juiste keuzes te maken in de aanloop naar en tijdens een ramp of crisis.
2. Zelfredzame inwoners zijn behulpzaam tijdens incidenten, crises en rampen om verminderd zelfredzamen te helpen.
3. Situaties die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust worden tijdigesignaleerd en in de kiem gesmoord.
4. Het aantal risicovolle situaties bij publieksevenementen wordt tot een minimum beperkt.

Wat doen we al.

We werken nauw samen met de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

We beschikken over een gemeentelijke crisisorganisatie met actuele draaiboeken en middelen.

We gebruiken de crisisstructuur bij aanpak van Covid, opvang Oekraïners en statushouders en vluchtelingen. Bij vergunningaanvragen voor risicovolle evenementen wordt intensief samengewerkt met de VRU en de politie. Bij met name langdurige crisis werken we goed samen met lokale partners.

Wat gaan we hiervoor verder doen?

1. De samenleving keert na een ramp of crisis zo snel mogelijk terug naar normaal, door de juiste keuzes te maken in de aanloop naar en tijdens een ramp of crisis.

- Doorontwikkelen van de crisisorganisatie.
- De mate van geoefendheid van gemeentelijke sleutelfunctionarissen op pijl brengen en houden.
- Zorgen voor een effectieve inrichting en inzet van de crisisorganisatie bij met name langdurige crises, zodat de reguliere dienstverlening van de gemeente zo min mogelijk onder druk komt te staan en de impact op inwoners en ondernemers zo veel mogelijk wordt beperkt.

2. Zelfredzame inwoners zijn behulpzaam tijdens incidenten, crises en rampen om verminderd zelfredzamen te helpen.

- Versterken en benutten van (zelf)redzaamheid door middel van trainingen, workshops en voorlichting voor inwoners over handelingsperspectief en levensreddende vaardigheden bij noodsituaties.

3. Situaties die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust worden tijdigesignaleerd en in de kiem gesmoord.

- De informatiepositie verbeteren om te kunnen monitoren bij maatschappelijke onrust wat er leeft onder inwoners van Montfoort. Hiertoe samenwerking zoeken met organisaties, verenigingen en instanties die middenin de samenleving staan en hieraan kunnen bijdragen. Ook BOA's, wijkagenten en de gebiedsmanager kunnen hierbij een belangrijke rol spelen.
- In samenwerking met deze instanties de nodige keuzes maken om maatschappelijke onrust (en spanningen in de samenleving) gezamenlijk te beheersen.

4. Het aantal risicovolle situaties bij publieksevenementen wordt tot een minimum beperkt.

- Adviseren op veiligheidsaspecten bij aanvragen van vergunningen voor (middel)grote en risicovolle publieksevenementen (zogenaamde B- en C-evenementen).
- Samen met de partnerdiensten organiseren van een integrale schouw voor de start van risicovolle publieksevenementen.